

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
välisleping
algtekst
02.07.2020
RT II, 25.06.2020, 1

Eesti Vabariigi valitsuse, Leedu Vabariigi valitsuse ja Läti Vabariigi valitsuse vaheline konsulaarabi ja koostöö kokkulepe

Vastu võetud 06.12.2019

[Vabariigi Valitsuse 21.11.2019 korraldus nr 284 kokkuleppe eelnõu heakskiitmise kohta](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Eesti Vabariigi valitsus, Leedu Vabariigi valitsus ja Läti Vabariigi valitsus (edaspidi *lepingupooled*);

soovides edendada vastastikust konsulaarabi ja -koostööd;

arvestades konsulaarkoostöö alast arengut Balti Ministrite Nõukogu raames;

võttes arvesse 24. aprillil 1963. aastal Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis vastu võetud konsulaarsuhete Viini konventsiooni ning meenutades, et konventsiooni artikli 8 kohaselt võib lähetajariigi konsulaarasutus pärast asukohariigile teatamist ning tingimusel, et asukohariik ei ole esitanud vastuväiteid, täita asukohariigis konsulaarülesandeid kolmanda riigi nimel;

pidades silmas lepingupoolte riikide kodanike olulisimaid huve ning võttes arvesse nõukogu 20. aprilli 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/637, mis käsitleb koordineerimis- ja koostöömeetmeid, millega hõlbustatakse liidu esindamata kodanike konsulaarkaitset kolmandates riikides ning tunnistatakse kehtetuks otsus 95/553/EÜ,

on kokku leppinud järgmises.

Artikkel 1 Mõisted

Kokkuleppes kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *abistav riik*– lepingupoole riik, mille alaline diplomaatiline esindus või konsulaarasutus osutab teise lepingupoole riigi kodanikele kolmandates riikides konsulaarkaitset;
2. *abistatav riik*– lepingupoole riik, mille kodanikud võivad kolmandates riikides taotleda abistava riigi alaliselt diplomaatiliselt esinduselt või konsulaarasutuselt konsulaarkaitset;
3. *kolmas riik*– mis tahes riik, sealhulgas Euroopa Liidu liikmesriik, mis ei ole käesoleva kokkuleppe pool.

Artikkel 2 Üldpõhimõtted

1. Abistatava riigi kodanik, kes vajab konsulaarkaitset riigis, kus abistataval riigil ei ole alalist diplomaatilist esindust või konsulaarasutust, võib taotleda konsulaarabi abistava riigi alaliselt diplomaatiliselt esinduselt või konsulaarasutuselt.
2. Sellist abi osutatakse kooskõlas abistavas riigis ning kui see on asjakohane, siis ka abistatavas riigis kehtivate õigusaktidega, rahvusvahelise õigusega ja kohalike õigusaktidega.

Artikkel 3 Abi ulatus

Abistatava riigi kodanike konsulaarkaitse hõlmab järgmisi konsulaarülesandeid:

- a) abi surmajuhutumi korral;

- b) abi raske õnnetusjuhtumi või haiguse korral;
- c) abi arreteerimise, kinnipidamise või vangistamise korral;
- d) vägivaldse kuriteo ohvrite abistamine;
- e) hättasattunud kodanike toetamine ja repatrieerimine;
- f) Euroopa Liidu või riikliku tagasipöördumistunnistuse väljastamine.

Artikkel 4 Kodakondsuse tõendamine

1. Abistava riigi konsulaarametnik võib võtta meetmeid, et selgitada, kas abi taotleja on abistatava riigi kodanik.
2. Niisugused meetmed on:
 - a) taotlejalt kehtiva kodaniku passi esitamise nõudmine;
 - b) taotlejalt muu kodakondsust tõendava dokumendi esitamise nõudmine;
 - c) kahtluse korral abistava riigi konsulaarametniku pöördumine abistatava riigi välisministeeriumi või lähima alalise diplomaatilise esinduse või konsulaarasutuse poole taotleja kodakondsuse kinnitamiseks;
 - d) muud meetmed, mis ei ole vastuolus asjaomaste lepingupoolte riikides kehtivate õigusaktidega ega rahvusvahelise õigusega.

Artikkel 5 Abi surmajuhtumi korral

Kui abistava riigi alalisele diplomaatilisele esindusele või konsulaarasutusele teatatakse abistatava riigi kodaniku surmast, siis konsulaarametnik:

- a) teavitab viivitamata abistatava riigi välisministeeriumi või lähimat alalist diplomaatilist esindust või konsulaarasutust;
- b) võib pärast lähimate sugulaste soovide kindlakstegemist osutada kooskõlas kohalike õigusaktidega kohaste kanalite kaudu abi surnukeha matmisel, tuhastamisel või repatrieerimisel;
- c) võimaldab lähimal sugulasel saada lahkunu surmatunnistuse;
- d) võib osutada muud abi, mis ei ole vastuolus abistatava isiku või lepingupoolte huvide ega rahvusvahelise õiguse põhimõtetega.

Artikkel 6 Abi raske õnnetusjuhtumi või haiguse korral

1. Abistatava riigi kodanikule, kes on raskesti haige või on raske õnnetusjuhtumi ohver, osutatakse kohaseid abinõusid rakendades kõikvõimalikku abi.
2. Selline abi hõlmab:
 - a) abistatava riigi välisministeeriumi või lähima alalise diplomaatilise esinduse või konsulaarasutuse teavitamist;
 - b) konsulaarametniku külaskäike;
 - c) toetamist ravi taotlemisel;
 - d) muud abi, mis ei ole vastuolus abistatava isiku või lepingupoolte huvide ega rahvusvahelise õiguse põhimõtetega.

Artikkel 7 Abi arreteerimise, kinnipidamise või vangistamise korral

1. Võttes arvesse rahvusvahelises õiguses sätestatud norme, osutatakse kohaseid abinõusid rakendades kinnipeetavale kõikvõimalikku abi.
2. Selline abi hõlmab:
 - a) konsulaarametniku külaskäike;
 - b) armuandmispalvete esitamist;
 - c) toetamist õigusabi taotlemisel;
 - d) koostööd vangide üleviimisel;
 - e) muud abi, mis ei ole vastuolus kinnipeetava isiku või lepingupoolte huvide ega rahvusvahelise õiguse põhimõtetega.
3. Abistava riigi alaline diplomaatiline esindus või konsulaarasutus teavitab abistatava riigi välisministeeriumi või lähimat alalist diplomaatilist esindust või konsulaarasutust tema kodaniku arreteerimisest, kinnipidamisest või vangistamisest.

Artikkel 8 Vägivaldse kuriteo ohvri abistamine

1. Abistatava riigi kodanikule, kes on vägivaldse kuriteo ohver, osutatakse kohaseid abinõusid rakendades kõikvõimalikku abi.
2. Selline abi hõlmab:
 - a) toetamist arsti- ja õigusabi taotlemisel;

- b) asjaomastele õiguskaitseasutustele kuriteost viivitamatut teatamist;
- c) muud abi, mis ei ole vastuolus abistatava isiku või lepingupoolte huvide ega rahvusvahelise õiguse põhimõtetega.

3. Selle abistatava riigi välisministeeriumi või lähimat alalist diplomaatilise esindust või konsulaarasutust, kelle kodanik kuriteo ohver on, tuleb niisugustest juhtumitest üksikasjalikult teavitada.

Artikkel 9 Hättasattunud kodaniku abistamine

Konsulaarabi abistatava riigi hättasattunud kodanikule hõlmab:

- a) hättasattunud kodanikule iseenda abistamiseks juhiste andmist;
- b) nõustamist rahalise toetuse saamiseks isiklikest allikatest;
- c) rahalist abi kooskõlas artikliga 11.

Artikkel 10 Repatrieerimine

1. Võimaluse korral lihtsustatakse abistatava riigi hättasattunud kodaniku alalise elukohta naasmist (repatrieerimist).

2. Repatrieerimine hõlmab järgmisi toiminguid:

- a) abistatava riigi hättasattunud kodaniku repatrieerimise taotluse esitamist;
- b) tuvastamist, kas abi taotlejal on õigus abistatava riigi välisministeeriumilt abi saada;
- c) rahalist toetust (sealhulgas reisispileti ostmise) kooskõlas kokkuleppe artikliga 11.

Artikkel 11 Tagasimaksmise kohustus

1. Abistatava riigi hättasattunud kodanikule ei tohi anda rahalist abi ega teha tema nimel muid kulutusi ilma abistatava riigi välisministeeriumi nõusolekuta.

2. Kõigil juhtudel, mil see on võimalik ja õigustatud, peab abistatava riigi kodanik, kes sai abistavalt riigilt rahalist abi, võtma tagasimaksmise kohustuse, mis hõlmab:

- a) antud rahalise abi väärtust;
- b) konsulaartasu abistavale riigile, kui see on ette nähtud.

3. Tagasimaksmise kohustuse alusel peab isik, kes sai abistavalt riigilt rahalist abi, maksma abistavale riigile tagasi kõik käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud kulutused.

4. Abistatav riik tasub omakorda kulutused abistavale riigile.

5. Lepingupooled püüavad mitte anda abistatava riigi kodanikule rahalist abi enne, kui hättasattunud isiku soovitud rahalise abi summa on edastatud abistatava riigi välisministeeriumile.

Artikkel 12 Euroopa Liidu ja riiklik tagasipöördumistunnistus

1. Kui abistatava riigi repatrieeruva kodaniku reisidokument on kadunud või seda ei saa muudel põhjustel kasutada, väljastab abistava riigi konsulaarametnik isikule Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse Euroopa Liidu asjaomastes õigusaktides sätestatud korras.

2. Kui abistatava riigi mittekodanikust alaline elanik, kellel on abistatava riigi ametiasutuste väljastatud reisidokument, kaotab reisidokumendi või ei saa muul põhjusel seda kasutada, väljastab abistava riigi konsulaarametnik isikule tagasipöördumistunnistuse või Euroopa Liidu tagasipöördumistunnistuse. Väljastatava dokumendi liigi valib abistav riik kooskõlas abistavas riigis kehtivate õigusaktidega. Tagasipöördumistunnistuse väljastamise peab abistatava riigi välisministeerium eelnevalt kinnitama.

Artikkel 13 Koostöö

1. Lepingupooled arendavad konsulaarkoostööd, mis hõlmab:

- a) kokkuleppe rakendamise lihtsustamist ja jälgimist;
- b) kokkuleppe rakendamiseks vajalike üldiste ja üksikasjalike konsulaar-, haldus-, rahaliste ja muude juhiste väljatöötamist;
- c) asjakohase konsulaarteabe vahetamist;
- d) eri liiki konsulaarjuhtumite analüüsi, et ühtlustada tavasid lepingupoolte vahel;
- e) konsulaarabi pakkuvate alaliste diplomaatiliste esinduste ja konsulaarasutuste kindlaksmääramist.

2. Kokkuleppega ei välistata lepingupoolte *ad hoc*koostööd kokkuleppes sätestamata juhtudel.

Artikkel 14 **Suhtluskeel**

Kogu teabevahetus, mis puudutab kokkuleppe kohaldamist, toimub inglise keeles.

Artikkel 15 **Vaidluste lahendamine**

Kõik kokkuleppe rakendamisest või tõlgendamisest tulenevad vaidlused lahendatakse lepingupoolte läbirääkimiste teel.

Artikkel 16 **Hoiulevõtja**

Kokkuleppe hoiulevõtja on Läti Vabariigi valitsus. Hoiulevõtja teavitab lepingupooli kokkuleppe jõustumise kuupäevast artikli 17 lõike 1 alusel, saadud teadetest artikli 17 lõike 2 alusel ning denonsseerimistest artikli 17 lõike 3 alusel.

Artikkel 17 **Lõppsätted**

1. Kokkulepe on sõlmitud määramata ajaks. Kokkulepe jõustub kolmekümne päeva möödumisel päevast, mil hoiulevõtja saab kätte viimase sellise kirjaliku teate, millega lepingupooled teavitavad diplomaatiliste kanalite kaudu kokkuleppe jõustumiseks vajalike riigisiseste toimingute lõpuleviimisest.
2. Kokkulepet võib muuta lepingupoolte vastastikusel kirjalikul nõusolekul eraldi protokollidega, mis moodustavad kokkuleppe lahutamatu osa. Lepingupool võib igal ajal algatada kokkuleppe muudatusi. Kokkulepitud muudatused jõustuvad selle artikli lõikes 1 sätestatud tingimustel.
3. Lepingupool võib kokkuleppe denonsseerida, teatades sellest diplomaatiliste kanalite kaudu kirjalikult hoiulevõtjale. Kokkulepe kaotab selle lepingupoolte suhtes kehtivuse kuus kuud pärast kuupäeva, mil hoiulevõtja on teate kätte saanud. Pärast seda kui üks lepingupool kokkuleppe denonsseerib, jääb see ülejäänud kahe lepingupoolte suhtes kehtima.
4. Käesoleva kokkuleppe jõustumise korral lõpetatakse Eesti Vabariigi valitsuse, Läti Vabariigi valitsuse ja Leedu Vabariigi valitsuse konsulaarabi ja -koostöö kokkulepe, mis on koostatud 5. veebruaril 1999 Vilniuses. Koostatud 6. detsembril 2019. aastal Riias kolmes eksemplaris eesti, leedu, läti ja inglise keeles; kõik tekstid on võrdselt autentset. Tõlgendamiserinevuste korral võetakse aluseks ingliskeelne tekst.

Eesti Vabariigi valitsuse nimel
Jüri Ratas
Peaminister

Leedu Vabariigi valitsuse nimel
Saulius Skvernelis
Peaminister

Läti vabariigi valitsuse nimel
Arturs Krišjānis Kariņš
Peaminister

[Agreement on Consular Assistance and Co-operation](#)

[Susitarimas dėl konsulinės pagalbos ir bendradarbiavimo](#)

[Līgums par konsulāro palīdzību un sadarbību](#)